

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

01 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte –Timofti Vladimir,

Judecători –Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg și de către avocatul Vicol Ion în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Vozian Leonid xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat s. xxxxx r-nul xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 14.07.2016 – până la 04.10.2017

instanța de apel:

de la 31.10.2017 – până la 28.11.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 29.01.2019 – până la 01.08.2019

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Criuleni, sediul central din 04 octombrie 2017, Vozian Leonid xxxxx, a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Vozian Leonid, potrivit rechizitoriului a fost învinuit în aceea că, activând în calitate de primar al satului Onițcani, r-nul Criuleni, numit în această funcție prin hotărârea Judecătorei Criuleni din 24 iunie 2015, fiind astfel conform art. 123 alin. (3) Cod penal, persoană de demnitate publică, contrar art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, la care Republica Moldova a aderat la 12 septembrie 1997, art. 24 alin. (1), (2) din Constituție, art. 4 din Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, care-l obligau să-și desfășoare activitatea bazându-se pe principiile legalității, liberului consimțământ, transparenței, exemplului personal, responsabilității și al loialității, să nu supună pe nimeni la torturi, pedepselor sau tratamentelor crude, inumane sau degradante, intenționat a comis tratament inuman și degradant în următoarele împrejurări:

La data de 02 noiembrie 2015, în jurul orei 12:00, Vozian Leonid aflându-se pe

traseul central, în apropierea gospodăriei lui Ungureanu Ion, în satul Onițcani, r-nul Criuleni, unde activează în calitate de primar, acționând cu intenție, sub pretextul că, s-a implicat în activitatea sa de ales local și nu i-a permis deconectarea de la sursa de apă a unei țevi, i-a aplicat lui Cîșlari Leonid o lovitură cu pumnul în regiunea feței de la care ultimul a căzut jos, după care Voizian Leonid i-a mai aplicat părții vătămate mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului. Ulterior, după ce Cîșlari Leonid s-a ridicat de jos și a fugit de la fața locului, Voizian Leonid a luat o piatră de jos și a aruncat-o în direcția părții vătămate, lovindu-l în regiunea capului. Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 75 din 28 martie 2016, la partea vătămată Cîșlari Leonid s-au constatat vătămări corporale neînsemnate, manifestate prin excoriații în regiunea capului și excoriații pe degetul 1 al mâinii drepte.

Conform raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 479 din 24 mai 2016, în urma acțiunilor de tratament inuman și degradant descris de către el, Cîșlari Leonid a suportat traumă psihologică manifestată prin decepție, devalorizare, lezarea propriei demnități, lezarea zonei proxime a confortului psihic.

De către organul de urmărire penală, faptele inculpatului Voizian Leonid, au fost calificate *de drept* în baza art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal – tratament inuman ori degradant, acțiuni săvârșite de o persoană cu demnitate publică.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, la data de 16.10.2017, care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Voizian Leonid să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, la 1.000 unități convenționale, echivalentul a 20.000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o funcție publică pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului a fost invocat că:

- instanța de judecată greșit a apreciat totalitatea semnelor obiective și subiective ale faptelor social periculoase comise de către Voizian Leonid, la analiza circumstanțelor cauzei și probelor prezentate de acuzarea de stat;

- la adoptarea sentinței instanța de judecată conform prevederilor art. 101 alin. (1) CPP, urma să aprecieze fiecare probă prezentată de către acuzatorul de stat din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei și să adopte o hotărâre bazată pe lege, iar pedeapsa stabilită să corespundă cu prejudiciul cauzat în urma infracțiunii;

- la motivarea sentinței de achitare instanța de judecată a constatat cu certitudine faptul maltratării lui Cîșlari Leonid de către Voizian Leonid și anume aplicarea unei lovituri cu palma peste cap, precum și aplicarea unei lovituri cu piatra cauzându-i vătămări neînsemnate, dar a considerat că Cîșlari Leonid nu are calitatea de victimă al infracțiunii prevăzute la art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal;

- instanța de judecată a considerat că, victimă al infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, poate fi persoana care se află sub arest sau care execută o pedeapsă privativă de libertate. Această calitate o poate avea și persoana reținută, percheziționată, adusă forțat, supusă unor măsuri de siguranță, tratamentului

psihiatric, supusă acțiunii mijloacelor speciale, etc. În alți termeni, se are în vedere orice persoană supusă unor măsuri de constrângere având la bază exercițiul autorității publice. Însă, această apreciere a instanței de judecată este eronată, deoarece la alin. (1) art. 166¹ și alin. (2) lit. e) Cod penal nu este obligatoriu ca victima să fie o persoană care se află în custodia statului, dar poate fi orice persoană care este maltrată de către un agent al statului având la bază exercițiul autorității publice;

- calitatea de victimă a infracțiunii prevăzută la art. 166¹ alin. (3) Cod penal, o poate avea doar persoana care se află sub arest sau care execută o pedeapsă privativă de libertate. Această calitate o poate avea și persoana reținută, percheziționată, adusă forțat, supusă unor măsuri de siguranță, tratamentului psihiatric, supusă acțiunii mijloacelor speciale, etc. În alți termeni, se are în vedere orice persoană supusă unor măsuri de constrângere având la bază exercițiul autorității publice.

3.2 Partea vătămată Cîșlari Leonid, la data de 16.10.2017, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a-l recunoaște vinovat pe Vozian Leonid în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că, la data de 03 noiembrie 2015, aproximativ la orele 12:00 deplasându-se de la serviciu prin s. Onițcani a fost bătut de primarul Vozian Leonid, cauzându-i leziuni corporale. Instanța de judecată a stabilit cu certitudine că a fost maltratat, dar nu este clar de ce a fost achitat inculpatul.

3.3 Avocatul Gherman Eduard în numele părții vătămate Cîșlari Leonid, la data de 19.10.2017, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Vozian Leonid să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse echitabile, în limitele sancțiunii prevăzute de această normă penală.

În motivarea apelului a invocat că:

- totalitatea probelor cercetate de instanța de judecată, inclusiv și cele prezentate de partea apărării, în cumul și prin coroborare, dovedesc incontestabil vinovăția inculpatului Vozian Leonid la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ și alin. (2) lit. e) Cod penal;

- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii adoptate de prima instanță în prezenta cauză penală, deoarece potrivit motivării, prima instanță nu are o poziție consecventă și în repetate rânduri se contrazice în concluziile formulate. Pe de o parte, instanța parcă a constatat fapta infracțională în acțiunile inculpatului, însă eronat trece la examinarea acțiunilor lui Vozian Leonid prin prisma dispoziției alin. (3) al art. 166¹ Cod penal, astfel depășind limitele învinuirii formulate ultimului, iar pe de altă parte, adoptă o poziție diametral opusă și menționează că procurorul nu ar fi prezentat suficiente probe de acuzare și învinuirea este bazată pe presupuneri;

- prin ignorarea totală a tuturor probelor acuzării, prin nemotivarea concluziei, care din probele cercetate au fost admise și care au fost respinse, prin modul de judecare a cauzei lui Vozian Leonid și prin poziția adoptată de instanța de judecată, în raport cu drepturile și interesele părții vătămate, este evident că ultimul nu a avut parte de un proces de judecată echitabil.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2018, au fost admise apelurile declarate, casată sentința contestată și pronunțată o nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Voizian Leonid a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, la amendă în mărime de 1.100 unități convenționale, ceea ce constituie 20.200 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani.

Au fost trecute la bugetul de stat cheltuielile judiciare în sumă de 1.269 lei, legate de efectuarea expertizei medico-legale și psihiatrice.

5. În motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel a menționat că, în urma verificării legalității și temeiniciei sentinței atacate, pe baza probelor examinate de instanțele de judecată, conform materialelor din dosar și probelor scrise cercetate, prezentate instanței de apel, precum și verificarea probelor examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința instanței de apel, cercetate suplimentar în ședința de judecată în apel, a considerat că vinovăția inculpatului Voizian Leonid în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal a fost dovedită conform probatoriului prezentat spre cercetare de partea acuzării în procesul de judecată.

Instanța de apel a considerat că, vinovăția inculpatului Voizian Leonid în comiterea infracțiunii imputate a fost demonstrată pe deplin prin ansamblul de probe pertinente și concludente, utile și veridice prezentate de către acuzarea de stat în ședința de judecată.

Partea acuzării a prezentat în calitate de probe în susținerea invinuirii înaintate inculpatului, declarațiile părții vătămate Cîșlari Leonid, martorilor Ungureanu Ivan, Iacob Ion, Iacob Mihail, Gheicean Radu, Burlac Dina, Straistari Eduard, Șeptelici Valeriu, Chilari Vasile, Ceban Tamara, Dodon Lilia, precum și materialele scrise și anume: plângerea părții vătămate Cîșlari Leonid din 12 decembrie 2015 (f.d. 2 v. 1); comunicarea telefonică înregistrată în R-2 al IP Criuleni cu nr. 4837 la 02 noiembrie 2015 (f.d. 5 v. 1); procesul verbal de cercetare la fața locului din 02 noiembrie 2015 cu tabelul fotografic (f.d. 9-14 v. 1); procesul verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 15 iunie 2016 cu tabelul fotografic (f.d. 60-64 v. 1); procesul verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 15 iunie 2016 cu tabelul fotografic (f.d. 65-68 v. 1); procesul verbal de confruntare din 25 iunie 2016 dintre învinuitul Voizian Leonid și partea vătămată Cîșlari Leonid (f.d. 110-112 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 75 D din 28 martie 2016 (f.d. 42 v. 1); raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 407-a-2016 din 06 mai 2016 (f.d. 43-44 v. 1); decizia Consiliului local Onițcani, r-ul Criuleni nr. 04/05 din 29 iunie 2009 (f.d. 97 v. 1); dispozitivul hotărârii Judecătorei Criuleni nr. 3-110/15 din 24 iunie 2015 (f.d. 71 v. 1).

Instanța de apel în urma cercetării probelor a constatat că, Voizian Leonid la data de 02 noiembrie 2015, în jurul orei 12:00, aflându-se pe traseul central, în apropierea gospodăriei lui Ungureanu Ion, în satul Onițcani, r-nul Criuleni, unde activează în calitate de primar, acționând cu intenție, sub pretextul că s-a implicat în activitatea sa de ales local și nu i-a permis deconectarea de la sursa de apă a unei țevi, i-a aplicat lui Cîșlari Leonid o lovitură cu pumnul în regiunea feței de la care ultimul a căzut jos, după care Voizian Leonid i-a mai aplicat părții vătămate mai multe lovituri cu pumnii

și picioarele peste diferite părți ale corpului. Ulterior, după ce Cîșlari Leonid s-a ridicat de jos și a fugit de la fața locului, Voizian Leonid a luat o piatră de jos și a aruncat-o în direcția părții vătămate, lovindu-l în regiunea capului. Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 75 din 28 martie 2016, la partea vătămată s-au constatat vătămări corporale neînsemnate, manifestate prin excoriații în regiunea capului și excoriații pe degetul 1 al mâinii drepte.

Conform raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 479 din 24 mai 2016, în urma acțiunilor de tratament inuman și degradant descris de către el, Cîșlari Leonid a suportat traumă psihologică manifestată prin decepție, devalorizare, lezarea propriei demnități, lezarea zonei proxime a confortului psihic.

Acțiunile inculpatului Voizian Leonid au fost calificate de drept în baza art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal – tratament inuman sau degradant, acțiuni săvârșite de o persoană cu demnitate publică.

Cât privește noțiunea de victimă a infracțiunii prevăzute de art. 166¹ Cod penal, instanța de apel a menționat că, aceasta poate fi nu doar persoana care se află sub arest sau care execută o pedeapsă privativă de libertate. Această calitate o poate avea și persoana reținută, percheziționată, adusă forțat, supusă unor măsuri de siguranță, supusă tratamentului psihiatric, supusă acțiunii mijloacelor speciale etc. În alți termeni, se are în vedere orice persoană supusă unor măsuri de constrângere având la bază exercițiul autorității publice.

Din aceste considerente, instanța de apel a respins cele invocate de către prima instanță, care a considerat că victimă a infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, poate fi persoana care se află sub arest sau care execută o pedeapsă privativă de libertate, or victima infracțiunii specificate la art. 166¹ Cod penal, poate fi orice persoană supusă unor măsuri de constrângere având la bază exercițiul autorității publice.

Instanța de apel a notat că, nu este obligatoriu ca victima să fie o persoană care se află în custodia statului, dar poate fi orice persoană care este maltrată de către un agent al statului având la bază exercițiul autorității publice.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, martorii Ungureanu Ivan și Iacob Ion, fiind audiați la urmărirea penală, cât și în instanța de judecată, au confirmat cele declarate de partea vătămată Cîșlari Leonid și au menționat că la 02 noiembrie 2017 pe la amiază l-au văzut pe ultimul că era zgâriat la o mână, iar fiind întrebat ce s-a întâmplat, a declarat că a avut un conflict cu Voizian Leonid și a fost lovit de către acesta, a fost maltratat de către primarul s. Onițcani r-ul Criuleni d-ul Voizian Leonid. Totodată, martorii au declarat că l-au văzut pe Voizian Leonid că avea careva obiecte în mână.

Faptul că declarațiile inculpatului sunt lipsite de credibilitate și au ca scop autoapărarea se dovedește și prin raportul de expertiză medico-legală nr. 75 D din 28 martie 2016, unde s-a stabilit că la examinarea medico-legală în baza documentelor medicale prezentate a părții vătămate Cîșlari Leonid au fost depistate leziuni corporale sub formă de echimoză pe cap, excoriație pe degetul 1 al mâinii drepte, care au fost produse cu un corp contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate și

se califică ca vătămare neînsemnată; echimoza de pe cap putea fi provocată în rezultatul lovirii cu palma în regiunea capului.

Totodată, prin raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 407-a-2016 din 06 mai 2016, s-a stabilit, că Cîșlari Leonid maladii psihice cronice nu suferă, este fără dereglări psihice; la momentul comiterii asupra lui a acțiunilor de tortură, partea vătămată nu prezenta careva tulburări psihice, putea corect recepționa evenimentele ce aveau loc cu el, le putea percepe, înțelege caracterul și semnificația lor și în prezent le poate reda; totodată Cîșlari Leonid a suportat traumă psihologică în urma acțiunilor de tratament inuman și degradant descris de el, redat prin decepție, devalorizare, lezarea propriei demnități, lezarea zonei proxime a confortului psihic.

Potrivit procesului verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 15 iunie 2016 cu tabelul fotografic, martorul Ungureanu Ion a indicat locul unde Vozian Leonid fugea cu piatră în mână din urma părții vătămate.

La fel, instanța de apel a accentuat că probele administrate combat declarațiile inculpatului, precum că nu a fost aplicată forța fizică, deoarece din rapoartele de expertiză, cât și din declarațiile martorilor, se observă clar că comportamentul părții vătămate în acele momente nu a fost agresiv, nu a lovit pe nimeni, nu a opus rezistență, nu prezenta pericol, însă cu toate acestea a fost lovit.

Nerecunoasterea vinei de către inculpatul Vozian Leonid în cadrul examinării cauzei în prima instanță, a fost apreciată de către instanța de apel ca o metodă de apărare și un drept de a nu se autoincrimina.

Având în vedere că, inculpatul Vozian Leonid se face vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, prin prisma art. 10 Cod penal, instanța de apel a considerat că, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința ultimului, nu poate fi atins decât prin stabilirea pedepsei sub formă de amendă, sancțiune prevăzută la art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal la momentul comiterii infracțiunii, ca fiind mai favorabilă situației inculpatului.

În opinia instanței de apel, în urma analizei circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul acestuia în viața socială, precum și cel dinainte, și după săvârșirea infracțiunii imputate, în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar prin stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 1.100 unități convenționale, ceea ce constituie 20.200 lei și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani.

În altă ordine de idei, instanța de apel a menționat că, acuzatorul de stat a solicitat încasarea sumei de 1.269 lei, suportate pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr. 75 D din 28 martie 2016 și a raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 407-a-2016 din 06 mai 2016. Însă, instanța de apel a accentuat că, prin prisma art. 227-229 Cod de procedură penală, sumele solicitate de acuzatorul de stat nu constituie cheltuieli judiciare ce pot fi puse în sarcina inculpatului Vozian Leonid, deoarece ordonatorul raportului de expertiză medico-legală nr. 75 D din 28 martie 2016 și al raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 407-a-2016

din 06 mai 2016, este organul de urmărire penală. De către procuror în baza ordonanțelor, în baza art. 143 al. (1) pct. 6) al Cod de procedură penală, a fost dispus efectuarea expertizei judiciare în mod obligatoriu, pentru constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, deoarece prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză. Organul de urmărire penală era obligat să dispună efectuarea expertizei judiciare pentru a putea incrimina inculpatului comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal.

Astfel, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat în sumă de 1.269 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor menționate, reprezintă cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, deoarece normele procesual penale nu prevăd încasarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare, ce constituie cheltuieli de expertiză obligatorie necesare organului de urmărire penală pentru acumularea probatoriului în dosar, iar la caz, expertizele au fost dispuse de către organul de urmărire penală.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, la data de 18 ianuarie 2019, care solicită casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei penale principale, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Voizian Leonid, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsă principală amendă în mărime de 1.000 unități convenționale. În rest, decizia atacată să fie menținută.

În motivarea recursului ordinar autorul invocă:

- în prezenta speță, la data comiterii infracțiunii de către inculpatul Voizian Leonid, fapta prevăzută la art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal era pasibilă sancționării cu amendă în limitele de la 800 la 1.000 unități convenționale. Sancțiunea art. 166¹ alin. (2) Cod penal a fost modificată prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 07 noiembrie 2016 și era stabilită în limite noi de la 1.350 la 1.600 unități convenționale. Respectiv, legea nouă (referitor la limitele pedepsei amenzii) nu putea fi aplicată inculpatului, întrucât nu comportă efect retroactiv;

- instanța de apel a admis o eroare mecanică de redactare la stabilirea pedepsei principale inculpatului Voizian Leonid, întrucât pedeapsa nu se încadrează nici în noile limite stabilite prin Legea nr. 207 din 29.07.2016;

- instanța de apel a ignorat la stabilirea pedepsei inculpatului și prevederile art. 75 Cod penal, potrivit cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestui cod.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

6.2 Avocatul Vicol Ion în numele inculpatului, la data de 14 ianuarie 2019, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi soluții, prin care Voizian Leonid să fie achitat de comiterea infracțiunii imputate, din lipsa componentei de infracțiune în acțiunile lui.

În motivarea recursului invocă:

- temeiurile declarării recursului ordinar sunt: instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; normele de drept aplicate contravin unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de Curtea Supremă de Justiție; instanța de judecată internațională, pe hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză;

- instanța de apel a considerat că, acțiunile lui Vozian Leonid se încadrează în calificativul art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, tratament inuman ori degradant, acțiuni săvârșite de către o persoană cu demnitate publică, însă această calificare este una iluzorie, deoarece calificativul tratamentul inuman ori degradant, în principiu nu poate fi cumulat, dat fiind faptul că norma prevede 2 noțiuni separate, ori tratament inuman sau tratament degradant;

- ordonanța de punere sub învinuire a lui Vozian Leonid contravine art. 281 alin. (2) CPP, care prevede obligația procurorului de a indica semnele calificative pentru încadrarea juridică a faptei. Lipsa descrierii în ordonanță a semnelor calificative statuate în normă, aprecierea juridică, conform înscrisului gramatical ca tratament inuman ori degradant, preluat de instanța de apel, reprezintă o învinuire iluzorie, ceea ce atrage nulitatea actului de sesizare a instanței potrivit art. 251 alin. (2) CPP;

- în prezenta speță, procurorul înaintând învinuirea la data de 22 iunie 2016, a omis termenul de 3 luni de punere sub învinuire a lui Vozian Leonid, care urma să fie calculat din data inițierii urmăririi penale în privința acestuia, astfel a comis o încălcare esențială a legii procesual penale, care a viciat prin nulitatea tuturor actelor efectuate peste termen, a ordonanței de punere sub învinuire, rechizitoriul ca acte procedural de sesizare a instanței;

- în speță, se impune tratarea identică a învinuitului cu justițiabilii, care au beneficiat de efectele Deciziilor CSJ nr. 1ra-357/08, nr. 1ra-903/13 din 26.11.2013, în mod contrar vor fi aduse atingeri nejustificate dreptului garantat prin art. 14 din Convenție. Reeșind din cele enunțate, conform art. 62 alin. (3) pct. 3) CPP, Vozian Leonid putea fi pus sub învinuire până la data de 25 februarie 2016. În această perioadă inculpatul se afla pe teritoriul țării, respectiv, s-ar fi putut apăra contra acuzației aduse. La expirarea termenului indicat OUP prin intermediul procurorului a fost obligat să dispună prin 2 soluții - doar scoaterea persoanei de sub urmărire penală ori punerea sub învinuire;

- ordonanța procurorului, care a stat la baza învinuirii și după expirarea termenului de 3 luni de aflare în calitate de bănuț prin ordonanța de pornire a urmăririi penale a fost emisă în contradicție cu prevederile art. 22 alin. (2) CPP, art. 4 Protocolul 7 al CEDO, care garantează dreptul persoanei de a nu fi urmărită de către organele de drept ale statului pentru una și aceeași faptă de două sau mai multe ori.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 15), 16) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, recursul declarat de către avocatul inculpatului urmează a fi respins, iar recursul declarat de către procuror urmează a fi admis, rejudecată cauza

în partea stabilirii pedepsei și cu pronunțarea unei noi hotărâri, din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

7.1 Referitor la recursul declarat de către avocatul Vicol Ion în numele inculpatului

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul recursului, autorul invocă ca temei pentru recurs prevederile pct. 6), 15) și 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, menționând anume că, *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză; precum și noma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.*

Prin urmare, apărătorul inculpatului prin prisma cazului de casare stipulat la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală indică în recurs faptul, precum că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, însă aceste invocări nu au fost argumentate la concret, pentru a verifica în care partea s-a admis eroare gravă de fapt, fiind expusă critica într-o manieră generală.

La acest capitol, Colegiul menționează că, *eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții, decât cea pe care materialul probator o susține.

Tot la acest capitol, Colegiul penal lărgit reieșind din criticile apărătorului invocate în recurs sub aspectul vizat mai sus, reține că acestea se referă în mare parte doar la chestiunea de reținere în acțiunile inculpatului Voșian Leonid a componentelor concomitente a laturii obiective și anume, tratament inuman și degradant, ceea ce în opinia recurentului aceste componente nu pot fi cumulative și

sunt două noțiuni separate. La criticile invocate, instanța de recurs menționează că în maniera abordată, acestea nu pot să constituie verificare prin prisma temeiului de recurs la care a făcut referire autorul și anume *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, dar se apreciază ca semnalarea unei erori de drept prin prisma cazului de casare stipulat la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Cu referire la incidența temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care de fapt este semnalat în speța de către recurent, Colegiul penal lărgit menționează că acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Analizând circumstanțele și materialele cauzei, în raport cu argumentele expuse de apărătorul inculpatului prin prisma temeiului pentru recurs semnalat, Colegiul consideră că, în prezenta speța criticile ultimului sânt nefondate, deoarece instanța de apel justificat a ajuns la concluzia de a casa sentința adoptată de prima instanță, pronunțând o hotărâre nouă prin care Vožian Leonid a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal, cu constatarea și reținerea stării de fapt, și de drept, în care sunt prezente toate elementele constitutive ale infracțiunii menționate.

Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel judecând apelurile declarate în speța dată, a respectat prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, respectiv după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, a fost audiat inculpatul, partea vătămată și martorii solicitați de către părțile procesului și anume Gheicean Radu și Ungurean Ivan, fiind cercetate suplimentar în ședința instanței de apel și materialele cauzei.

Astfel, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate în prezenta cauză, verificându-le sub aspectul pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, atât pe cele obținute în cadrul urmăririi penale cât și în cadrul cercetării suplimentare în ordine de apel, atât ale acușării cât și ale apărării, stabilind aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Vožian Leonid la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e) Cod penal.

Reieșind din partea motivantă a deciziei atacate, Colegiul atestă că, instanța de apel în urma verificării cumulului de probe a reținut în acțiunile inculpatului elementele laturii obiective, atât tratamentul inuman, cât și cel degradant (f.d. 91, v. 2). În opinia Colegiului penal lărgit, în speța deferită judecării, instanța de apel a avut suficiente temeiuri de a constata că, inculpatul a săvârșit fapta imputată, inclusiv prin tratament inuman și degradant, învederând cumulul de probe administrate și analizate în hotărârea adoptată, menționate și în pct. 5 al prezentei decizii, din care motiv instanța de recurs nu se va îndepărta de la aceste concluzii, ținând cont de jurisprudența CțEDO, potrivit căreia în situația în care instanța de fond și-a motivat

decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de casație poate în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției instanței inferioare (*hotărâri CEDO Garcia Ruis contra Spaniei, Heile contra Finlandei*).

În această ordine de idei, instanța de recurs menționează că, tortura este definită în dispoziției art. 166¹ alin. (1) Cod penal, care stipulează că, *cauzarea intenționată a unei dureri sau a suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant, de către o persoană publică ....* Prin urmare, din construcția acestei norme penale Colegiul lărgit remarcă, că este suficient prezența cel puțin a unui element indicat în dispoziția normei juridice și anume tratament inuman sau degradant, însă totodată se observă că nu este exclusă posibilitatea incidenței cumulative a acestor elemente a faptei prejudiciabile imputate inculpatului, din care considerent instanța de recurs apreciază ca nefondate alegațiile recurentului invocate în acest sens, în contextul în care instanța de judecată a considerat că probele confirmă cele imputate inculpatului.

Totodată, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblu lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Ținând cont de cele expuse mai sus și constatând, că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința inculpatului Voizian Leonid, nefiind identificată de instanța de recurs vreo eroare gravă de fapt, ce ar putea servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești atacate, prin prisma temeiurilor de casare invocate și semnalate de către recurent și prevăzute la pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În continuare, instanța de recurs notează că, apărătorul inculpatului invocă la caz și incidența temeiurilor pentru recurs prevăzute la pct. 15) și 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală. Sub aceste cazuri de casare, recurentul aduce argumente din care rezultă că, în opinia acestuia împrejurările prezentei cauze se circumscriu unor hotărâri adoptate de Curtea Supremă de Justiție și Curtea Europeană prin prisma faptului că, în privința lui Voizian Leonid a fost depășit termenul de 3 luni prevăzut de lege, în care persoana poate fi cu statut de bănuț, termenul urmând a fi calculat de la data pornirii urmăririi penale, adică de la data de 25 noiembrie 2015. La acest

capitol, Colegiul penal lărgit menționează, că într-adevăr atât din jurisprudența Curții Europene, cât și din practica judiciară a Curții Supreme de Justiție se desprind considerente că, în cazul în care prin ordonanța de începere a urmăririi penale se întrevede o acuzație penală sau o notificare oficială parvenită de la o autoritate competentă, a faptului că, unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale, care duce nemijlocit la producerea unor consecințe importante privitor la persoana suspectă, atunci începutul curgerii termenului de bănuț, constituie ziua începerii urmăririi penale.

Însă, contrar celor invocate de recurent, Colegiul penal lărgit menționează că, în prezenta cauză, potrivit ordonanței din 25 noiembrie 2015, urmărirea penală a fost începută pe faptul tratamentului inuman și degradant comis în privința lui Cîșlari Leonid, de către o persoană cu demnitate publică. Astfel, urmărirea penală a fost începută la 25.11.2015 pe fapt (*in rem*) și nu pe o persoană concretă (*in personam*), precum invocă recurentul. Ulterior, în cadrul efectuării investigațiilor organul de urmărire penală după acumularea anumitor materiale și probe, considerând că există o bănuială rezonabilă, a emis la data de 23.03.2016 ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuț în privința lui Vozian Leonid – primar al s. Onițcani r-nul Criuleni (f.d. 33, v. 1), care i-a fost adusă la cunoștință în prezența avocatului său. Prin urmare, Colegiul consemnează că, în speța dată, termenul statutului de bănuț timp de 3 luni, urmează a fi calculat de la data de 23.03.2016. În continuare, reieșind din materialele cauzei, organul de urmărire penală a înaintat lui Vozian Leonid învinuire la data de 22.06.2016 (f.d. 90, v. 1). Deci, în asemenea împrejurări, instanța de recurs constată că, calitatea de bănuț în privința lui Vozian Leonid a încetat în condițiile prevăzute de pct. 3) alin. (2) și (5) art. 63 Cod de procedură penală, fiindu-i înaintat în termenul de 3 luni ordonanță de punere sub învinuire.

Mai mult ca atât, Colegiul penal relevă că, fiindu-i înaintată ordonanța de învinuire lui Vozian Leonid, în prezența apărătorului contractat, nu au făcut careva obiecții și nu au depus careva plângeri procurorului ierarhic superior în conformitate cu prevederile art. 299¹ Cod de procedură penală, respectiv la prezentarea materialelor în urma finisării urmăririi penale, la fel, nu au depus obiecții la capitolul menționat. La etapa ședinței preliminare în prima instanță, apărătorul inculpatului a înaintat cerere prin care a solicitat încetarea urmăririi penale pe motivul omiterii termenului de 3 luni în care Vozian Leonid a avut statut de bănuț, care a fost respinsă în cele din urmă prin încheierea Judecătorei Criuleni la 03.11.2016, instanța de judecată statuând că încetarea procesului penal pe temeiul invocat nu se admite. Deși, încheiere menționată nu era susceptibilă de a fi atacată, aceasta putea fi contestată odată cu sentința așa cum prevede art. 400 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru a constitui obiect de discuție în instanța de apel, însă acest fapt nu a fost realizat de către partea apărării, care în instanța de apel au solicitat de a menține sentința, respectiv inculpatul și apărătorul său au fost de acord cu încheierile adoptate de instanța care a pronunțat sentința. În acest caz, Colegiul notează că criticile invocate, în sensul vizat mai sus, de către recurent sunt și inadmisibile în condițiile specificate la alin. (2) art. 427 Cod de

procedură penală, deoarece nu au fost invocate în apel, fiind aduse ca obiect de discuție la etapa recursului ordinar, eludând procedura apelului.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că, sunt nefondate argumentele prezentului recurs privind incidența temeiurilor de casare stipulate la pct. 15) și 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece circumstanțele stabilite în prezenta speță diferă de cele constatate în hotărârile Curții Supreme de Justiție și Curții Europene, indicate de către apărător ca relevante cauzei date.

Generalizând cele expuse, instanța de recurs consideră, că nu a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare în sensul casării deciziei contestate prin prisma celor invocate de către apărătorul inculpatului.

În cele din urmă, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de către avocatul Vicol Ion în numele inculpatului, este neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

7.2 Referitor la recursul declarat de către procuror

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, să caseze total sau parțial hotărârea atacată, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Din dispoziția legală menționată mai sus rezultă că, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel și de fond, inclusiv și să le caseze parțial, în cazul constatării comiterii erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

Reieșind din prevederile alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

În recursul declarat, procurorul invocă de drept temeiul de casare stipulat la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Tot din conținutul recursului declarat, rezultă că autorul acestuia își exprimă dezacordul stabilirii de către instanța de apel a pedepsei principale sub formă de amendă în alte limite, decât cele ce erau prevăzute în sancțiunea art. 166¹ alin. (2) Cod penal, la momentul săvârșirii infracțiunii.

Analizând hotărârea judecătorească atacată sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei stabilite în prezenta speță, Colegiul penal lărgit consideră că, soluția instanței de apel în latura stabilirii quantumului pedepsei principale sub formă de amendă este eronată, la adoptarea căreia nu s-a ținut cont în deplină măsură de dispoziția alin. (1) art. 75 Cod penal, ce prevede că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.

Astfel, instanța de recurs menționează că, potrivit art. 8 Cod penal, *caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.*

În prezenta speță se atestă că, fapta imputată inculpatului a fost săvârșită la 02 noiembrie 2015.

La data indicată mai sus, Colegiul precizează că, sancțiunea alin. (2) art. 166¹ Cod penal, pentru care a fost recunoscut vinovat Vozian Leonid, prevedea pedeapsă cu închisoare de la 3 la 8 ani sau cu amendă în mărime de la 800 la 1.000 unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

Însă, instanța de apel ajungând la concluzia că inculpatul Vozian Leonid se face vinovat de săvârșirea infracțiunii imputate, a stabilit acestuia pedeapsă principală sub formă de amendă în mărime de 1.100 unități convenționale, adică în limite mai mari decât prevedea legea la momentul comiterii infracțiunii.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a interveni în decizia instanței de apel în partea stabilirii cuantumului pedepsei principale sub formă de amendă, corectând eroarea admisă de către instanța ierarhic inferioară, respectiv ținând cont de toate circumstanțele cauzei reținute de către instanța de apel la capitolul individualizării pedepsei, Colegiul consideră echitabil de a-i stabili inculpatului Vozian Leonid pedeapsă principală sub formă de amendă în mărime de 1.000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani. Totodată, ținând cont de prevederile alin. (2) art. 10 Cod penal, potrivit cărora legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv, Colegiul remarcă, că la momentul comiterii infracțiunii de către inculpat alin. (2) art. 64 Cod penal stipula că unitatea convențională de amendă este egală cu 20 lei, respectiv cuantumul amenzii va fi calculat în mărimea acestei unități convenționale, adică va constitui suma totală de 20.000 lei.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal lărgit statuează că, în prezenta cauză este incident temeiul pentru recurs prevăzute la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, iar argumentele expuse în acest sens de către procuror și-au găsit confirmarea la judecarea recursului declarat, fiind stabilită eroarea de drept invocată, în partea ce se referă la individualizarea pedepsei principale sub formă de amendă.

În asemenea împrejurări, instanța de recurs consideră oportun de a interveni în hotărârea instanței de apel, rejudecând cauza în partea pedepsei stabilite inculpatului Vozian Leonid, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Vicol Ion în numele inculpatului.

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, se casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2018 în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală în privința lui **Vozian Leonid xxxxx**, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre prin care lui:

Vozian Leonid Xxxxx, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. e), a-i stabili pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1.000 unități convenționale, ceea ce constituie 20.000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani.

În rest, hotărârea atacată se menține.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 29 august 2019.

Președinte

Timofti Valdimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena